שאין החין נכנסין לנחלה על פיה. לרמינהי אמר ע"פ שנים עדים (דברים יט) ולגבי נשואין דילה הוא דלקילו רבנן משום עיגונא: **כשמצאתי נאחר. גמ' נגחלה.** זכה בנחלה אחיו כלומר בפרק החולץ (לעיל מ.) הכותב את יבמתו זכה בנכסי אחיו: **ואלו לא נדרוש מדרש תורה.** בתמיה: **לדעתא דכתובה אתאי.** ועיקר לדעתא דנשואין אתאי ושריון לה וכיון דשריון לה שקלה נמי כתובה דמספר כתובה גלמוד: **הלא ידעה כמאי מסתריא.** וכיון דהוכירה נשואין גלית דעתא למסרייה אתאי והא דלמרה בריתא תנו לי כתובתי שמא כשכורה היתה שזו התרתה: **מתני' וימפה.** אחת יבמה. וטעמא דכולהו מפני שנושאות אותה ומתכוונות לקלקלה. ממותה שזו אתה שמורת בלבה זו תאכל כל יגיעי ועמלי. וכן בת ממותה תומרת זו תירש כל עמל אבי ואמי ואני מלחה. וימפה ילחה שאת קופה להיות נרתה. ובת בעלה זו אתה במקום אמי תוכלת כל עמלה: **מה בין גט למיפה.** למר בפ"ג דגיטין (דף כג.): לף הנשים שאין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להניא בעה ממדינת הים ואע"ג דעלייהו סמכינן לגריסות לומר בפני נכתב ובפני נחתם: **שהכתב מוכיח.** וסמכינן עיקר לכתבת: **גמ' בת חמיה.** שאין בת אחותה מהו: **וכלה נמי.** אע"ג דהיא לא אחיה מן האם ובני אחותה נוטלין מה שהניחה אמה דתנן (כתובות דף נב:) בנין ביכרין די יהוון ליבי מינאי אינון ירתון כפל כתובתיך יתר על חולקהון דעם אחוהון אפ"ה הא קא אכלה לגירסא דבי נשאי אלא כלה מ"ט סניא לחמותה דמגלה לבנה כל דעבדה אשת אב נמי סניא לבת הבעל דמגלה לאביה כל דעבדה ורבנן [2]כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ורבי יהודה ההיא בדברי תורה כתיב אמר רב אחא בר עויא בעי במערבא חמותה הבאה לאחר מיכן מהו מי מסקה אדעתה דמית בעל ונפלה קמי יבם [ח]וסניא לה או לא **וחזרו ב"ה להורות כב"ש.** והא דאמר בפ' האשה שנפלו (כתובות פח.) וכמה גבי ולימא אם אני יורש אשתא אינו קונה ואי אשתא כתובה לא ניתנה כתובה לגבות מחייט ודאי מאן אמעתא ליה לאיש מדלא כתובה בית שמאי הא אינו יורש ואינו קונה אלא מדרש תורה ומדלא אמעתא ליה מדרש תורה אלא מדרבנן אינו יורש ואינו קונה אלא מדרבנן הכא נמי מדרבנן הוא דאמעתא ליה ומדרבנן אמרינן דלא אמעתא ליה:

[א]שאין האחין נכנסין לנחלה על פיה אמרו להם בית שמאי והלא מספר כתובה נלמוד שהוא כותב לה [ט]שאם תנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי [ב]וחזרו בית הלל להורות כדברי ב"ש: **גמ' אמר רב חסדא** [ג]נתייבמה יבמה נכנס לנחלה על פיה הם דרשו מדרש כתובה אנו לא נדרוש מדרש תורה [י]יקום על שם אחיו אמר רחמנא והרי קם אמר רב נחמן [י]באת לבית דין ואמרה מת בעלי התירוני להנשא מתירין אותה להנשא ונותנין לה כתובתה תנו לי כתובתי אף להנשא אין מתירין אותה מאי טעמא אדעתא דכתובה אתאי איבעיא להו התירוני להנשא ותנו לי כתובתי מהו כיון דאמרה כתובתה אדעתא דכתובה אתאי או דלמא כל מילי דאית ליה לאיניש אמר להו לבי דינא [ג][ואת"ל [ה]כל מילי דאית ליה לאיניש אמר להו לבי דינא] [י]תנו לי כתובתי והתירוני להנשא מהו הכא ודאי אדעתא דכתובה אתאי או דלמא [ו] הואיל דלא ידעה במאי משתריא תיקו: **מתני'** [י]הכל נאמנין להעידה חוץ מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה [ז]מה בין גט למיתה שהכתב מוכיח: **גמ'** איבעיא להו בת חמיה מהו טעמא דבת חמותה משום דאיכא אימא דסניא לה היא נמי סניא לה והכא ליכא אימא דסניא לה או דלמא טעמא דבת חמותה דאמרה קאכלה לגירסנא דאימא הכא נמי קאמרה אכלה לגירסנא דבי נשאי תא שמע הכל נאמנין להעידה חוץ מחמש נשים ואם איתא שית הויין דלמא טעמא דבת חמותה דאמרה קאכלה לגירסנא [ט] דבי נשאי לא שנא בת חמותה ולא שנא בת חמיה [י]והאנן תנן חוץ משבע נשים ההיא ר' יהודה היא [כ]דתנן רבי יהודה מוסיף אף אשת אב והכלה אמרו לו אשת אב הרי היא בכלל בת הבעל כלה הרי בכלל חמותה ור' יהודה בשלמא חמותה סניא לה לכלה דאמרה קאכלה לגירסני אלא כלה מאי טעמא סניא לחמותה בשלמא בת הבעל דסניא לאשת האב דאמרה קאכלה לגירסני דאם אלא אשת האב מאי טעמא סניא לבת הבעל אלא מאי מוסיף תרתי אלא כלה מ"ט סניא לחמותה דמגלה לבנה כל דעבדה אשת אב נמי סניא לבת הבעל דמגלה לאביה כל דעבדה ורבנן [2]כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ורבי יהודה ההיא בדברי תורה כתיב אמר רב אחא בר עויא בעי במערבא חמותה הבאה לאחר מיכן מהו מי מסקה אדעתה דמית בעל ונפלה קמי יבם [ח]וסניא לה או לא ת"ש

ט) [כתובות נב.], ב) רש"י ג) גיטין כג. לעיל כה., ד) [ל"ל והא תניא ועיין תוס' ד"ה והא], ה) [ל"ל דתניא], ו) מהרש"ל הגיה דהתם, ז) [וע"ע תוס' כתובות נג. ד"ה שאין לחי וכו' וע"ע תוס' נדה יד: ד"ה מאי לאו], ח) [כתובות פח.] וכמה פ"ז מהלכות אישות הל' ג סמג עשין לו טוש"ע מ"מ סימן רפד סעיף ב:

כב ב מיי' שם ופ"ז מהלכות אישות הל' כ סמג עשין לו טוש"ע מ"מ סימן רפד סעיף ג: **כג** א מיי' פ"ז מהלכות אישות הל' ג טוש"ע אה"ע סימן יז סעיף מג: **כה** ג מיי' פ"ז מהלכות אישות הל' ב סמג עשין לו טוש"ע מ"מ סימן רפד סעיף ג וטוש"ע אה"ע סימן יז סעיף מג: **כו** ד מיי' פ"ז מהלכות אישות הלכה לג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן ק סעיף ז: **כז** ה ו מיי' שם טוש"ע שם סימן ז סעיף מד ופ"ק מהל' מ: **כח** ז מיי' פי"ב מהל' גירושין הלכה טז סמג עשין כ טוש"ע שם סימן ז סעיף ד: **כט** ח טוש"ע שם סעי"ה:

תוספות ישנים

מת בעלי. ותנו לי כתובתי פירוש נאמנת. כלומר דלדעתה מכתובה וקן דומר ר"י דהתם שהמחים בעלה גרשתני ונאמנת גרשתני ותן לי כתובה פירוש נאמנת ול"ע לעיל [דף קמו] לוקמה בהכי דפריך ולימעגן כיב המוגע. ומשמע (מהכא) [שם] דכל המוגע מהני לף ליגע. וכבתובות [דף כג:] לף שמעא כן ע): דקאבלה לגירסנא דתם דקקבלה לגירסנא דתם שהני יבם יכא למה ומנו (ייבמות) [ייבמות]. ו"ל כגון שהיה לחמה בנין בכרין (דהייגו) [דהם טוטלין] מה שהניחה לחמם: ההוא בד"ה כלומר לפי פנים שתתה נותן לב להעמיק ולהסביר הוא עומד לך ל"ע אם היו מסביר לו פנים הוא מחכים ואם לאו אינו מחכים: מי מסקה אדעתא דמית בעלה ובפלה קמי יבם כ) ו"ל דהתם תנאע אפי' מסקה אדעתא טפי אבל שנאת חמות לבלתה הניא מחמת ממון ולא מסקה אדעתא כולי האי ואפי' חמותה ובת חמותה ג) נראה ד"ל ובת חמותה מיירי שמת בעלה ובת חמותה קאכלה וכו'.

ט) כ"ל מה לאמר אם דמתן דמתני לה פנים הוא מחכים ואם לאו אינו מחכים: מי מסקה אדעתא דמית בעלה ובפלה קמי יבם כ) ו"ל דהתם תנאע אפי' מסקה אדעתא טפי אבל שנאת חמות לבלתה הניא מחמת ממון ולא מסקה אדעתא כולי האי ואפי' חמותה ובת חמותה ג) נראה ד"ל ובת חמותה מיירי שמת בעלה ובת חמותה קאכלה וכו'.

תורה אור השלם

1. וְהָיָה הַבָּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל: דברים כה ו
2. כְּמַיִם הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם:
משלי כז יט

הגהות הב"ח

(א) גמ' ת"ל מה למת משום דלמ יעבה: (ב) שם אית סוגיו וכו' לגירסנא (דבי נשאי) תמ"מ וכ"ב ס"ק דאימא: (ג) רש"י ד"ה וכבנן וכו' גם הוא מוסבו כל"ל ומיבא זה ממקו:

תום' חד מקמאי

ומנסבא. איבעיא להו בת חמיה נאמנת לומר מת בעלה או לא. בעו במערבא חמות הבאה לאחר מכן מהו. הני תרי בעיי לא איפשיטו ולחומרא עבדינן:

מוסף רש"י

מה בין גט למיתה. דממיתה לא מהימנין ומגט מהימנין (גיטין כג:). **שהכתב מוכיח.** ולפו עלה ממכיון כל כך (לעיל כה.).

תורה אור השלם

1. וְהָיָה הַבָּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל: דברים כה ו
2. כְּמַיִם הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם:
משלי כז יט

הגהות הב"ח

(א) גמ' ת"ל מה למת משום דלמ יעבה: (ב) שם אית סוגיו וכו' לגירסנא (דבי נשאי) תמ"מ וכ"ב ס"ק דאימא: (ג) רש"י ד"ה וכבנן וכו' גם הוא מוסבו כל"ל ומיבא זה ממקו:

תום' חד מקמאי

ומנסבא. איבעיא להו בת חמיה נאמנת לומר מת בעלה או לא. בעו במערבא חמות הבאה לאחר מכן מהו. הני תרי בעיי לא איפשיטו ולחומרא עבדינן:

מוסף רש"י

מה בין גט למיתה. דממיתה לא מהימנין ומגט מהימנין (גיטין כג:). **שהכתב מוכיח.** ולפו עלה ממכיון כל כך (לעיל כה.).